

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 05 czerwca 2023 r.

WPS-VI.431.2.43.2022.xx

Pani

Xxx xxx

**Dyrektor Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Nadarzynie
ul. Mszczonowska 24
05-830 Nadarzyn**

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r., poz. 190) w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224) oraz zgodnie z Planem Kontroli Zewnętrznych na rok 2022 zespół kontrolujący Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, w składzie: xxx xxx - starszy inspektor wojewódzki, pełniący funkcję przewodniczącej zespołu kontrolującego oraz xxx xxx - starszy inspektor wojewódzki, przeprowadził w dniach od 4 listopada 2022 r. do 2 grudnia 2022 r. kontrolę problemową w trybie zwykłym w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Nadarzynie¹. Przedmiot kontroli obejmował sprawdzenie sposobu organizacji oraz realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 615 ze zm.)² w przedmiocie ustalania uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego. Kontrolą objęto okres od 1 lipca 2020 r. do dnia kontroli, tj. do 4 listopada 2022 r. Kontrolę odnotowano w książce kontroli zewnętrznych GOPS w Nadarzynie pod pozycją 17.

Niniejszym przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

---

¹ Dalej GOPS, Ośrodek, Organ lub jednostka.

² Dalej Ustawa lub ustawa o świadczeniach rodzinnych.

W okresie objętym kontrolą, Wojewoda Mazowiecki ocenił działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nadarzynie pozytywnie w zakresie sposobu organizacji zadania oraz pozytywnie z nieprawidłowościami w zakresie ustalania uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego i jego wypłacania.

I. Organizacja zadania

Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Nadarzynie kieruje Pani xxx xxx, pełniąca funkcję Dyrektora Ośrodka od 1 stycznia 2020 r.³ Główną księgową Ośrodka jest pani xxx xxx, zatrudniona na tym stanowisku od 1 kwietnia 2018 r.

Obsługą finansowo-księgową kontrolowanego zadania zajmuje się również Pani xxx xxx – inspektor ds. księgowo-kadrowych, zatrudniona w dziale księgowości na umowę o pracę na czas nieokreślony w wymiarze 1 etatu. W kontrolowanym okresie GOPS w Nadarzynie funkcjonował w oparciu o Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nadarzynie wprowadzony zarządzeniem Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nadarzynie Nr xxx xxx z xxx 2019 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nadarzynie. Kolejnymi siedmioma Zarządzeniami⁴ zostały wprowadzone zmiany do Regulaminu Organizacyjnego, jednak nie dotyczyły kontrolowanego zadania. Regulamin określa organizację wewnętrzną i zasady funkcjonowania Ośrodka. W strukturze organizacyjnej została wyodrębniona Sekcja Świadczeń, do zadań której należy m.in. prowadzenie postępowań i wydawanie decyzji w sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych, co jest realizacją przepisu art. 20 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W okresie objętym kontrolą zadania związane z prowadzeniem postępowań z zakresu ustalania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego realizowali:

1. Pani xxx xxx - Dyrektor GOPS – posiadająca od 2 stycznia 2020 r. upoważnienie Wójta Gminy Nadarzyn⁵ wydane na podstawie art. 20 ust. 3 Ustawy, do prowadzenia postępowania w sprawie z zakresu świadczeń rodzinnych, oraz do wydawania w tych sprawach decyzji.

---

³ Porozumienie zmieniające do umowy o pracę Nr xxx xxx z xxx.2019 r.

⁴ Zarządzenia o Nr xxx xxx z xxx.2020 r.; Nr xxx xxx z xxx.2021 r.; Nr xxx xxx z xxx.2022 r.; Nr xxx xxx z xxx.2022 r.; Nr xxx xxx z xxx.2022 r.; Nr xxx xxx z xxx.2022 r.; Nr xxx xxx z xxx.2022 r.

⁵ Upoważnienie Wójta Gminy Nadarzyn Nr xxx xxx z xxx.2020 r.

2. Pani xxx xxx – Kierownik Sekcji Świadczeń, zatrudniona na umowę o pracę na czas nieokreślony w wymiarze 1 etatu. Realizuje zadanie w OPS od 1 kwietnia 2007 r., na ww. stanowisku od 1 stycznia 2020 r. Posiada upoważnienie Wójta Gminy Nadarzyn⁶ do prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń rodzinnych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji. Upoważnienie zostało wydane na czas pozostawania pracownika w stosunku pracy.
3. Pani xxx xxx – starszy inspektor ds. świadczeń, zatrudniona na umowę o pracę na czas nieokreślony w wymiarze 1 etatu. Realizuje zadanie w OPS od 1 kwietnia 2007 r., na ww. stanowisku od 1 stycznia 2020 r. Posiada upoważnienie Wójta Gminy Nadarzyn⁷ do prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń rodzinnych, z wyłączeniem wydawania decyzji. Upoważnienie zostało wydane na czas pozostawania pracownika w stosunku pracy.
4. Pani xxx xxx – inspektor ds. świadczeń, zatrudniona na umowę o pracę na czas nieokreślony w wymiarze 1 etatu. Pracowała w OPS na ww. stanowisku do 30 września 2022 r. Posiadała upoważnienie Wójta Gminy Nadarzyn⁸ do prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń rodzinnych, z wyłączeniem wydawania decyzji. Upoważnienie wygasło z dniem ustania stosunku pracy pracownika.

Wszyscy pracownicy merytoryczni posiadali stosowne upoważnienia do realizacji kontrolowanego zadania w okresie podlegającym kontroli. Upoważnienia dla pracowników merytorycznych zostały wydane przez Wójta Gminy Nadarzyn na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych, na pisemny wniosek Kierownika GOPS⁹. Zadania wynikające z upoważnień zostały zawarte w zakresach obowiązków i odpowiedzialności oraz uprawnień ww. pracowników Ośrodka.

II. Prawidłowość postępowania w zakresie przekazywania dokumentacji w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego

W okresie objętym kontrolą do GOPS w Nadarzynie nie wpłynęły wnioski o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, które w związku z art. 23a ust. 1 ustawy należało wraz z dokumentacją przekazać wojewodzie oraz wnioski, w których zgodnie z art. 23a ust. 2

---

⁶ Upoważnienie Wójta Gminy Nadarzyn Nr xxx xxx z xxx.2020 r.

⁷ Upoważnienie Wójta Gminy Nadarzyn Nr xxx xxx z xxx.2020 r.

⁸ Upoważnienie Wójta Gminy Nadarzyn Nr xxx xxx z xxx.2020 r.

⁹ Wniosek Nr DR.xxx.2020 z xxx.2020 r.

należało wystąpić do wojewody z zapytaniem, czy w sprawach mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

W okresie od 1 stycznia 2022 r. w Organie nie odnotowano zwrotów nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, w tym pielęgnacyjnych, orzeczonych decyzją marszałka województwa/województwa w związku z zastosowaniem przepisów o koordynacji zabezpieczenia społecznego, gdyż jednostka nie otrzymała żadnej decyzji marszałka województwa/województwa o nienależnie pobranym świadczeniu rodzinnym.

III. Prawidłowość ustalania uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego i jego wypłacania

W okresie od 1 lipca 2020 r. do dnia kontroli do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nadarzynie wpłynęło 45 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, wszystkie w formie papierowej. ¹⁰ spośród złożonych wniosków pozostawiono bez rozpatrzenia z uwagi na niezastosowanie się wnioskodawcy do wezwania do usunięcia braków formalnych tj. na podstawie art. 24a ust. 2 Ustawy.

W kontrolowanym okresie Organ wydał łącznie 168 decyzji administracyjnych w tym: 39 decyzji przyznających świadczenie pielęgnacyjne, 17 decyzji odmownych, 9 decyzji uchylających, 103 decyzje zmieniające, w tym 11 z zastosowaniem przepisów ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2021 r., poz. 2095 z późn. zm.)¹¹.

Do kontroli wytypowano 26 losowo wybranych spraw, w których zostały wydane decyzje ostateczne w przedmiocie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, w tym: 3 postępowania, w których zostały wydane decyzje uchylające oraz 5 spraw, w których w kontrolowanym okresie utraciło ważność orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności. Z informacji uzyskanej od Dyrektora ośrodka wynika, że w okresie objętym kontrolą nie było spraw, w których nastąpił zgon wnioskodawcy, jak również spraw, w których stwierdzono nienależnie pobrane świadczenia.

Postępowanie w sprawach o przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego każdorazowo wszczynano na wniosek, który zawierał informacje określone w § 2 pkt 1-9 Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie

---

¹⁰ Wniosek Nr SŚ-ŚR.423.xxx.2022

¹¹ Dalej – jako ustawa COVID-19 lub specustawa.

mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. poz. 1466). Skontrolowane wnioski zostały opatrzone numerem, pieczęcią z datą wpływu, podpisem, inicjałami lub parafą osoby przyjmującej wniosek. Do wniosków (z wyłączeniem 2¹² postępowań) dołączano orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności oraz inne dokumenty niezbędne do wydania rozstrzygnięcia, w tym m.in.: w 11¹³ przypadkach były to świadectwa pracy oraz pisemne oświadczenia składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń, m.in. o rezygnacji lub niepodejmowaniu zatrudnienia w związku z opieką nad osobą niepełnosprawną, w 15¹⁴ przypadkach wnioski dotyczące objęcia ubezpieczeniem społecznym i/lub zdrowotnym wnioskodawcy oraz członków jego rodziny. Oświadczenia zostały podpisane i opatrzone datą ich złożenia. Wytypowane do kontroli wnioski sprawdzono pod względem poprawności wypełnienia, stwierdzono następujące nieprawidłowości: w 4¹⁵ wnioskach wnioskodawcy dokonali skreśleń lub poprawek, które nie zostały parafowane, w 1¹⁶ wniosku dokonano skreślenia nazwiska wnioskodawcy zastępując je nazwiskiem tożsamym z podpisem złożonym na końcu wniosku, natomiast nazwisko wnioskodawcy pod oświadczeniami pozostało nie poprawione, w 1¹⁷ wniosku zaznaczono opcję realizacji świadczenia „przelewem na rachunek bankowy” jednak nie wpisano numeru rachunku, na który mają być wypłacane świadczenia. W 17 sprawach wnioskodawcą był rodzic sprawujący opiekę nad niepełnosprawnym dzieckiem, w 1¹⁸ małżonek osoby niepełnosprawnej,

---

¹² Sprawy Nr: SŚ-ŚR.423.xxx.2020, SŚ-ŚR.423.xxx.2022

¹³ Sprawy Nr: SŚ-ŚR.423.xxx.2021, SŚ-ŚR.423.xxx.2022, SŚ-ŚR.423.xxx.2022, SŚ-ŚR.423.xxx.2021, SŚ-ŚR.423.xxx.2020, SŚ-ŚR.423.xxx.2022, SŚ-ŚR.423.xxx.2020, SŚ-ŚR.423.xxx.2022, SŚ-ŚR.423.xxx.2022, SŚ-ŚR.423.xxx.2021, SŚ-ŚR.423.xxx.2020

¹⁴ Sprawy Nr: SŚ-ŚR.423.xxx.2021, SŚ-ŚR.423.xxx.2022, SŚ-ŚR.423.xxx.2022, SŚ-ŚR.423.xxx.2022, SŚ-ŚR.423.xxx.2021, SŚ-ŚR.423.xxx.2022, SŚ-ŚR.423.xxx.2022, SŚ-ŚR.423.xxx.2020, SŚ-ŚR.423.xxx.2021, SŚ-ŚR.423.xxx.2020, SŚ-ŚR.423.xxx.2022, SŚ-ŚR.423.xxx.2020, SŚ-ŚR.423.xxx.2022, SŚ-ŚR.423.xxx.2021, SŚ-ŚR.423.xxx.2020

¹⁵ Sprawy Nr: SŚ-ŚR.423.xxx.2021, SŚ-ŚR.423.xxx.2021, SŚ-ŚR.423.xxx.2021, SŚ-ŚR.423.xxx.2022

¹⁶ Dotyczy wniosku Nr SŚ_ŚR.423.xxx.2022

¹⁷ Dotyczy wniosku Nr SŚ-ŚR.423.xxx.2020

¹⁸ Sprawa Nr SŚ-ŚR.423.xxx.2021

w 7¹⁹ syn/córka dorosłej osoby niepełnosprawnej oraz w 1²⁰ przypadku osoba spokrewniona w dalszej linii z osobą niepełnosprawną. Przed wydaniem rozstrzygnięcia Organ dokonywał niezbędnych weryfikacji (z wyłączeniem 3 postępowań), które jednostka kontrolowana uzyskiwała za pośrednictwem systemu teleinformatycznego w tym: PESEL, CBB, CWU,ZUS, MF, oraz EKSMOoN (Krajowy System Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności). W 2²¹ postępowaniach przed wydaniem decyzji nie dokonano weryfikacji w systemie PESEL, oraz w 2²² przypadkach nie dokonano weryfikacji w Centralnym Biurze Beneficjentów (CBB).

Postępowanie w sprawie przyznania świadczenia pielęgnacyjnego kończono wydaniem decyzji administracyjnych w terminach określonych w art. 35 § 1-3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r., poz. 2000 ze zm.)²³. Średni czas od złożenia wniosku do wydania decyzji wyniósł 20 dni, najdłuższe postępowanie trwało 66 dni, a najkrótsze 2. W sytuacji przekroczenia terminu do wydania rozstrzygnięcia, Organ przysyłał pisemną informację o przekroczeniu wyznaczonego terminu do rozpatrzenia sprawy, podając nowy termin, zgodnie z treścią art. 36 § 1 i 2 K.p.a. W 6²⁴ postępowaniach prawo do świadczenia pielęgnacyjnego przyznano od miesiąca, w którym wpłynął wniosek o przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego, w 1²⁵ przypadku od miesiąca, w którym został złożony wniosek o ustalenie niepełnosprawności a wniosek o przyznanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego został złożony w okresie trzech miesięcy od wydania orzeczenia o niepełnosprawności. W 5²⁶ przypadkach Organ przyznał wnioskowane świadczenie od miesiąca następującego po miesiącu, w którym został złożony wniosek. Z analizy dokumentacji wynika, że w tych przypadkach osoby uprawnione pobierały wcześniej świadczenie pielęgnacyjne na mocy decyzji przedłużających prawo do świadczenia

---

¹⁹ Sprawy Nr: SŚ-ŚR.423.xxx.2020, SŚ-ŚR.423.xxx.2021, SŚ-ŚR.423.xxx.2021, SŚ-ŚR.423.xxx.2021, SŚ-ŚR.423.xxx.2022, SŚ-ŚR.423.xxx.2022, SŚ-ŚR.423.xxx.2022,

²⁰ Sprawa Nr SŚ-ŚR.423.xxx.2022

²¹ Sprawy Nr: SŚ-ŚR.423.xxx.2020, SŚ-ŚR.423.xxx.2020

²² Sprawy Nr: SŚ-ŚR.423.xxx.2020, Nr SŚ-ŚR.423.xxx.2021

²³ Dalej K.p.a.

²⁴ Sprawy Nr: SŚ-ŚR.423.xxx.2020, SŚ-ŚR.423.xxx.2021, SŚ-ŚR.423.xxx.2022, SŚ-ŚR.423.xxx.2022, SŚ-ŚR.423.xxx.2020, SŚ-ŚR.423.xxx.2022

²⁵ Sprawa Nr SŚ-ŚR.423.xxx.2022

²⁶ Sprawy Nr: SŚ-ŚR.423.xxx.2022, SŚ-ŚR.423.xxx.2021, SŚ-ŚR.423.xxx.2020, SŚ-ŚR.423.xxx.2022, SŚ-ŚR.423.xxx.2020

z zastosowaniem przepisów ustawy COVID-19. W nw. 3 sprawach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zastosowania art. 24 ust. 2 Ustawy przy wydaniu decyzji przyznających świadczenie, w tym w 2 przypadkach również w zakresie wypłacania świadczeń na podstawie wcześniej wydanych decyzji z zastosowaniem przepisów specustawy. W 1 sprawie, w której decyzją²⁷ z xxx października 2021 r. zostało przedłużone prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na mocy ustawy COVID-19, Organ wypłacał świadczenie od października 2021 r. do stycznia 2022 r. włącznie. Z przedstawionej do kontroli dokumentacji wynika, że 23 września 2021 r. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydał nowe orzeczenie o niepełnosprawności. Zgodnie z brzmieniem art. 15h ust. 1 pkt 2 ustawy COVID-19, orzeczenie o niepełnosprawności zachowuje ważność nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Z powyższego wynika, że nie było podstawy prawnej do wypłacenia świadczenia pielęgnacyjnego w miesiącach: październik, listopad i grudzień 2021 r. Nowy wniosek²⁸ wraz z orzeczeniem o niepełnosprawności został złożony xxx stycznia 2022 r. W tej sprawie Organ wydał decyzję i przyznał świadczenie od 1 lutego 2022 r. tj. niezgodnie z art. 24 ust. 2 Ustawy. Prawidłowo należało przyznać świadczenie od 1 stycznia 2022 r. z zaznaczeniem, że świadczenie przysługujące za styczeń 2022 r. zostało wypłacone. Biorąc powyższe pod uwagę należy zauważyć, że świadczenie pielęgnacyjne za miesiące: październik, listopad i grudzień 2021 r. zostało wypłacone nienależnie. W sprawie oznaczonej SŚ-ŚR.423.xxx.2020 wniosek o przyznanie świadczenia został złożony 31 sierpnia 2020 r. wraz z dołączonym orzeczeniem o niepełnosprawności wydanym xxx kwietnia 2020 r. przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności. Organ przyznał świadczenie pielęgnacyjne od 1 września 2020 r., natomiast zgodnie z art. 24 ust. 2 Ustawy należało przyznać świadczenie od 1 sierpnia 2020 r. Z uwagi na to, że wcześniejsze orzeczenie, którego ważność została przedłużona na podstawie art. 15h ust. 1 pkt 2 ustawy COVID-19 utraciło ważność z dniem wydania nowego orzeczenia tj. xxx kwietnia 2020 r., a od miesiąca wydania orzeczenia o niepełnosprawności do dnia złożenia wniosku upłynęło więcej niż 3 miesiące, nie było podstawy prawnej do wypłaty świadczenia pielęgnacyjnego za maj, czerwiec i lipiec 2020 r. Z okazanych podczas kontroli dokumentów wynika, że w wyżej opisanych postępowaniach, w których Organ dokonywał wypłaty świadczeń przyznanych na podstawie ustawy COVID-19 po wydaniu

---

²⁷ Decyzja 423/ xxx /2021 z xxx.2021 r.

²⁸ Sprawa Nr SŚ-ŚR.423. xxx.2022

nowego orzeczenia Organ nie wszczął postępowania w sprawie ustalenia i zwrotu świadczeń nienależnie pobranych, co było działaniem nieprawidłowym.

W kolejnej sprawie oznaczonej SŚ-ŚR.423.xxx.2020 wniosek o przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego został złożony xxx listopada 2020 r. Organ przyznał świadczenie pielęgnacyjne od 1 grudnia 2020 r., co było działaniem nieprawidłowym, gdyż należało przyznać świadczenia od pierwszego dnia miesiąca, w którym został złożony wniosek. Wcześniej wydana decyzja administracyjna przedłużająca prawo do świadczenia na mocy przepisów specustawy, utraciła moc wraz z końcem miesiąca, w którym zostało wydane nowe orzeczenie o niepełnosprawności, tj. z ostatnim dniem października 2020 r. (nowe orzeczenie o niepełnosprawności zostało wydane xxx października 2020 r.). Z uwagi na to, że świadczenie pielęgnacyjne należne za listopad 2020 r. zostało wypłacone przed wydaniem decyzji, w rozstrzygnięciu należało zawrzeć informację, że świadczenie należne za ten miesiąc zostało już wypłacone. W skontrolowanych decyzjach administracyjnych wydanych na podstawie ustawy COVID-19, Organ nie dopełnił obowiązku zawarcia pouczenia o konieczności poinformowania Organu o wydaniu nowego orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności oraz o skutkach niedopełnienia tego obowiązku.

Świadczenia przyznawano zgodnie z art. 24 ust. 4 Ustawy, w 11²⁹ przypadkach do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływał termin ważności orzeczenia, oraz w 2³⁰ przypadkach, w których orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na stałe, świadczenie zostało przyznane w jednym przypadku bezterminowo, oraz w drugim - na stałe. W przedmiotowych decyzjach użyto niewłaściwej terminologii, bowiem prawidłowo należało przyznać świadczenie na czas nieokreślony. W 1³¹ przypadku Organ przyznał świadczenie dla osoby sprawującej opiekę nad niepełnosprawną osobą dorosłą posiadającą orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności ze wskazaniem, że niepełnosprawność istnieje od 62-go roku życia. Zgodnie z brzmieniem art. 17 ust. 1b pkt 1 i 2, świadczenie pielęgnacyjne przysługuje jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała nie później niż do 18. roku życia lub w trakcie trwania nauki w szkole lub szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25. roku życia. Zatem, pomimo iż wnioskodawca spełniał pozostałe

---

²⁹ Sprawy Nr: SŚ-ŚR.423.xxx.2020, SŚ-ŚR.423.xxx.2021, SŚ-ŚR.423.xxx.2022, SŚ-ŚR.423.xxx.2022, SŚ-ŚR.423.xxx.2021, SŚ-ŚR.423.xxx.2020, SŚ-ŚR.423.xxx.2020, SŚ-ŚR.423.xxx.2022, SŚ-ŚR.423.xxx.2022, SŚ-ŚR.423.xxx.2020, SŚ-ŚR.423.xxx.2022

³⁰ Sprawy Nr: SŚ-ŚR.423.xxx.2020, SŚ-ŚR.423.xxx.2022

³¹ Sprawa Nr SŚ-ŚR.423.xxx.2021

przesłanki warunkujące przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku ze sprawowaniem opieki nad osobą niepełnosprawną, świadczenie pielęgnacyjne zostało przyznane niezgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych, gdyż nie zostały spełnione przesłanki wynikające z art. 17 ust. 1b pkt 1 i 2 Ustawy. W tym przypadku³² Organ przyznał prawo do świadczenia na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 4 Ustawy, od miesiąca złożenia wniosku do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia. W tej sprawie w okresie podlegającym kontroli Organ wypłacił łącznie kwotę 36 958 zł, jest to świadczenie nienależnie przyznane i wypłacone, zatem stanowi nadmienienie pobraną dotacją i podlega zwrotowi na konto Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie.

W 1³³ sprawie świadczeniobiorca złożył pisemne oświadczenie z xxx września 2022 r. o zmianie miejsca zamieszkania. Na podstawie art. 25 ust. 5 Ustawy, Organ przekazał stosowne dokumenty do organu właściwego zgodnego ze wskazanym nowym miejscem zamieszkania wraz z informacją za jakie miesiące została zrealizowana ostatnia wypłata świadczenia pielęgnacyjnego. W 8³⁴ przypadkach Organ odmówił przyznania prawa do wnioskowanego świadczenia, z tego w 4 przypadkach wnioskodawcy (w tym w 1³⁵ przypadku pełnomocnik wnioskodawcy) odwołali się od wydanej decyzji do Samorządowego Kolegium Odwoławczego³⁶ za pośrednictwem organu, który wydał decyzję. W 1³⁷ przypadku SKO utrzymało w mocy decyzję wydaną przez Organ I instancji, w 1³⁸ przypadku, do dnia rozpoczęcia kontroli, SKO nie wydało rozstrzygnięcia. W kolejnych 2³⁹ przypadkach, w których Organ odmówił prawa do świadczenia z uwagi na niespełnienie przesłanki wynikającej z art. 17 ust. 1b pkt 1 i 2 Ustawy, SKO przekazało sprawę do ponownego rozpatrzenia przez organ pierwszej instancji ze wskazaniem w uzasadnieniu decyzji, że od 23

---

³² Decyzja Nr 423/xxx /2021 z xxx.2021 r.

³³ Sprawa Nr SŚ-ŚR.423.xxx.2020

³⁴ Sprawa Nr SŚ-ŚR.423.xxx.2020

³⁵ Sprawy Nr: SŚ-ŚR.423.xxx.2020; SŚ-ŚR.423.xxx.2021; SŚ-ŚR.423.xxx.2021; SŚ-ŚR.423.xxx.2022; SŚ-ŚR.423.xxx.2022; SŚ-ŚR.423.xxx.2021; SŚ-ŚR.423.xxx.2020; SŚ-ŚR.423.xxx.2021

³⁶ Dalej SKO

³⁷ Sprawa Nr SŚ-ŚR.423.xxx.2021

³⁸ Sprawa Nr SŚ-ŚR.423.xxx.2022

³⁹ Sprawy Nr: SŚ-ŚR.423.xxx.2020, SŚ-ŚR.423.xxx.2022

października 2014 r. art. 17 ust. 1b nie może być stosowany w dotychczasowym kształcie swojej treści zakwestionowanej przez Trybunał Konstytucyjny oraz, że organ ma obowiązek zbadać czy wnioskodawca spełnia warunki do przyznania świadczenia określone w art. 17 Ustawy o świadczeniach rodzinnych z wyłączeniem tej części przepisu, która została uznana za niekonstytucyjną. W obu sprawach po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego, zgodnie ze wskazaniami Organu II instancji jednostka kontrolowana przyznała świadczenie pielęgnacyjne. Ponadto w 1⁴⁰ postępowaniu stwierdzono uchybienie polegające na tym, że przed wydaniem decyzji odmownej Organ nie dokonał sprawdzenia w systemie EKSMOoN, czy osoba wymagająca opieki posiada orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności. Przy ustaleniu czy osoba wymagająca opieki spełnia warunek wynikający z art. 17 ust. 1 pkt 4 Ustawy, oparł się jedynie na treści dołączonego do wniosku Wyroku Sądu Okręgowego w sprawie zmiany zaskarżonej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dotyczącego przyznania dodatku pielęgnacyjnego z tytułu niezdolności do samodzielnej egzystencji.

Z dokonanej w trakcie trwania kontroli weryfikacji w EKSMOoN wynika, że w systemie było zarejestrowane orzeczenie o niepełnosprawności, aktywne w dniu złożenia wniosku o przyznanie kontrolowanego świadczenia. Zatem Organ nie wywiązał się z obowiązku wynikającego z art. 23b ust. 1b pkt. 5 Ustawy. W 1⁴¹ przypadku w kontrolowanym okresie, nastąpił zgon osoby wymagającej opieki. Po dokonaniu weryfikacji w systemie PESEL Organ wydał decyzję administracyjną, w której orzekł o wygaszeniu decyzji przyznającej świadczenie. Takie działanie było nieprawidłowe, gdyż w przedmiotowej sprawie Organ winien zastosować art. 32 ust. 1 Ustawy, który stanowi, że jeżeli zmianie uległa sytuacja rodzinna mająca wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych organ właściwy wydaje decyzję uchylającą to świadczenie. Przepisy ustawy o świadczeniach rodzinnych mają pierwszeństwo przed przepisami K.p.a., co prawda art. 32 ust. 2 Ustawy, odsyła do stosowania przepisów K.p.a. jednakże tylko w sprawach nieuregulowanych w ustawie o świadczeniach rodzinnych, co nie miało miejsca w tym przypadku. Zgon osoby niepełnosprawnej, wydanie decyzji administracyjnej w sprawie oraz wypłata świadczenia należnego za niepełny miesiąc, w kwocie wyliczonej na podstawie art. 17 ust. 4 Ustawy, nastąpiły w tym samym miesiącu. Zatem w tym przypadku nie wydano decyzji o ustaleniu i zwrocie świadczeń nienależnie pobranych, co było działaniem prawidłowym.

---

⁴⁰ Sprawa Nr SŚ-ŚR.423.xxx.2022

⁴¹ Sprawa Nr SŚ-ŚR.423.xxx.2022

W skontrolowanych postępowaniach Organ wydał ogółem 40 decyzji administracyjnych, z czego: 13 decyzji przyznających prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, w tym 1 decyzję, w której zmieniono również kwotę świadczenia na podstawie art. 17 ust. 3d Ustawy, 9 decyzji zmieniających kwotę świadczenia w związku z art. 17 ust. 3d Ustawy⁴², 5 decyzji zmieniających zgodnie z przepisami art. 15h ust. 1 pkt 1 Ustawy COVID-19, w tym 1 decyzję, w której zmieniono również kwotę świadczenia na podstawie art. 17 ust. 3d Ustawy, 3 decyzje uchylające prawo do świadczeń, 8 decyzji odmawiających prawa do świadczenia, 1 decyzję w sprawie wygaszenia decyzji przyznającej świadczenie oraz 1 decyzję w sprawie umorzenia postępowania z uwagi na to, że był to drugi wniosek złożony w tej samej sprawie.

Badane decyzje administracyjne w sprawach świadczenia pielęgnacyjnego wydano w jednostce kontrolowanej zgodnie z wymogami art. 107 K.p.a. Decyzje zawierały wszystkie elementy określone w art. 107 K.p.a., tj. oznaczenie organu właściwego - Wójta Gminy Nadarzyn, oznaczenie strony, datę wydania, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne oraz pouczenie o możliwości, terminie i sposobie wniesienia odwołania. Badane decyzje opatrzone były podpisem z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do ich wydania.

Wszystkie badane decyzje zawierały pouczenie o możliwości oraz skutkach zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania, o czym stanowi art. 127a K.p.a. Decyzje przyznające zawierały informację o terminie i sposobie wypłaty świadczenia. W pouczeniu stanowiącym załącznik do decyzji przyznających poinformowano stronę o obowiązku niezwłocznego powiadomienia organu o wystąpieniu zmian w sytuacji rodzinnej i dochodowej mających wpływ na prawo do świadczenia, zgodnie z art. 25 Ustawy, a także, że nienależnie pobrane świadczenia podlegają zwrotowi wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, w myśl art. 30 Ustawy. Należy nadmienić, że w pouczeniu zawarto treść art. 25 i art. 30 Ustawy, bez wskazania artykułu, którego dotyczy. Zasadnym byłoby, aby w sytuacji przytoczenia w decyzji treści przepisu wskazywać jakiego artykułu i ustawy treść dotyczy. Ponadto zgodnie z art. 107 § 2 K.p.a. w związku z art. 25 i 30 ustawy o świadczeniach rodzinnych, właściwym jest aby wszystkie pouczenia zostały zawarte w jednym miejscu tj. w decyzji, a nie w załączniku

---

⁴² Obwieszczenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 4 listopada 2020 r. w sprawie wysokości świadczenia pielęgnacyjnego w roku 2021 (Monitor Polski z 2020 r., poz. 1031) oraz Obwieszczenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 27 października 2021 r. w sprawie wysokości świadczenia pielęgnacyjnego w roku 2022 (Monitor Polski z 8 listopada 2021 r., poz. 1021);

do decyzji, pełna treść pouczenia winna stanowić element decyzji. Wszystkie decyzje przyznające prawo do świadczenia pielęgnacyjnego oraz decyzje zmieniające w podstawie prawnej i uzasadnieniu zawierały przepisy art. 32 ustawy o świadczeniach rodzinnych, wraz z odpowiednimi jego ustępami. W podstawie prawnej i treści wszystkich decyzji przyznających świadczenie, jak i zmieniających został przywołany art. 32 ust. 1d Ustawy, stanowiący o ich natychmiastowej wykonalności. W sytuacji, gdy świadczenia zostały przyznane z wyrównaniem za miesiące poprzednie, w sentencji decyzji zamieszczano zapisy dotyczące terminu wyrównania wypłat. W decyzjach wydanych na podstawie przepisów art. 15h ust. 1 Ustawy COVID-19 treść ww. przepisów Ustawy zawarto zarówno w podstawie prawnej, jak i w rozstrzygnięciu i uzasadnieniu decyzji. W podstawie prawnej oraz w uzasadnieniu wszystkich powyższych decyzji wskazano stosowne przepisy art. 32 ust. 1a – 1d Ustawy. Decyzje przyznające prawo do świadczeń zawierały informację o terminie wypłaty świadczenia pielęgnacyjnego, zgodnie z art. 26 ust. 1 Ustawy. Prawidłowo i zasadnie zmieniano i uchylano prawo do kontrolowanych świadczeń.

W skontrolowanych sprawach w związku ze zmianą kwoty świadczenia⁴³, Organ wydał 9 decyzji zmieniających, w tym 1⁴⁴ łącznie także w zakresie przedłużenia prawa do świadczenia na podstawie przepisów art. 15h ust. 1 Ustawy COVID-19. Decyzje zmieniające były wydawane bez zbędnej zwłoki. Świadczenie pielęgnacyjne przyznawano w prawidłowych kwotach zgodnych z obowiązującym w danym roku Obwieszczeniem⁴⁵ w sprawie wysokości świadczenia pielęgnacyjnego, tj. 1830 zł w 2020 r., 1971 zł w 2021 r. oraz od 1 stycznia 2022 r. w wysokości 2119 zł. W podstawie prawnej decyzji zmieniających w zakresie zmiany wysokości świadczeń wskazywano stosowne przepisy prawa art. 32 ust. 1a-1d ustawy o świadczeniach rodzinnych, natomiast w uzasadnieniu powyższych decyzji przytoczono stosowne przepisy art. 17 ust. 3d Ustawy oraz Obwieszczenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie wysokości świadczenia pielęgnacyjnego obowiązującego w danym roku kalendarzowym, a także wskazano obowiązującą kwotę świadczenia.

Wszystkie skontrolowane decyzje zostały wydane terminowo, zgodnie z art. 26 Ustawy.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych wydanych w sprawach świadczenia pielęgnacyjnego stwierdzono poniższe uchybienia:

---

⁴³ Art. 17 ust. 3a i 3d Ustawy.

⁴⁴ Sprawa Nr SŚ-ŚR.423.xxx.2020

⁴⁵ Dziennik Urzędowy Rzeczypospolitej Polskiej Monitor Polski: rok 2019, poz.1067; rok 2020, poz. 1031; rok 2021, poz. 1021.

- w podstawie prawnej 1⁴⁶ decyzji przywołano nieprawidłowy publikator ustawy K.p.a. podając Dz. U. z 2020 r. poz. 256 ze zm. Prawidłowo należało podać Dz. U. z 2021 r., poz. 735 ze zm.;
- w podstawie prawnej 1⁴⁷ decyzji wydanej na podstawie przepisów art. 15h ust. 1 Ustawy COVID-19, wskazując przepisy powyższej ustawy przytoczono publikator niemającej zastosowania w sprawie ustawy z dnia 26 stycznia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców paliw gazowych w związku z sytuacją na rynku gazu, podając Dz. U. z 2022 r. poz. 202 ze zm. Prawidłowo należało podać publikator Ustawy COVID-19, Dz. U. z 2021 r., poz. 2095;
- w podstawie prawnej 1⁴⁸ decyzji przyznającej świadczenie przytoczono niemające zastosowania w sprawie Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących odstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481);
- w decyzjach zmieniających⁴⁹ kwotę świadczenia oraz decyzjach wydanych na podstawie przepisów Ustawy COVID-19 nie zawarto pouczenia o obowiązku niezwłocznego powiadomienia organu o wystąpieniu zmian w sytuacji rodzinnej i dochodowej mających wpływ na prawo do świadczenia, a także, że nienależnie pobrane świadczenia podlegają zwrotowi, w myśl art. 25 oraz art. 30 Ustawy.

W 5 badanych postępowaniach prawo do świadczenia pielęgnacyjnego przedłużono z urzędu na podstawie art. 15h ust. 1 pkt 2 ustawy COVID-19. Na okoliczność prowadzonej kontroli organ przygotował listę osób⁵⁰, którym w okresie od 1 lipca 2020 r. do 4 listopada 2022 r. wygasło prawo do świadczenia pielęgnacyjnego uzależnione od niepełnosprawności

⁴⁶ Decyzja Nr 423/ xxx /2021 z xxx.2021 r.

⁴⁷ Decyzja Nr 423/ xxx /2022 z xxx.2022 r.

⁴⁸ Decyzja Nr: 423/ xxx /2022 z xxx.2022 r.

⁴⁹ Decyzje Nr: 423/ xxx /2021 z xxx.2021 r.; 423/ xxx /2022 z xxx.2022 r.; 423/ xxx /2021 z xxx.2021 r.; 423/ xxx /2022 z xxx.2022 r.; 423/ xxx /2022 z xxx.2022 r.; 423/ xxx /2022 z xxx.2022 r.; 423/ xxx /2022 z xxx.2022 r.; 423/ xxx /2022 z xxx.2022 r.; 423/ xxx /2022 z xxx.2022 r.; 423/ xxx /2020 z xxx.2020 r.; 423/ xxx /2020 z xxx.2020 r.; 423/ xxx /2022 z xxx.2022 r.; 423/ xxx /2022 z xxx.2022 r.; 423/ xxx /2021 z xxx.2021 r.

⁵⁰ Wykaz osób, którym upłynęła ważność orzeczenia o niepełnosprawności/stopniu niepełnosprawności w okresie od 9.12.2020 r. do 04.11.2022 r. z 03.11.2022 r.

w wyniku upływu okresu ważności orzeczenia. Następnie w drodze zmienionej decyzji administracyjnej przyznano świadczenia pielęgnacyjne, na podstawie przedłużonych z mocy prawa orzeczeń o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, na odpowiedni okres, tj. do upływu 60. dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności.

W 2⁵¹ skontrolowanych postępowaniach, w których wnioski zostały złożone w okresie podlegającym kontroli i utraciło ważność orzeczenie o niepełnosprawności, została wydana decyzja przedłużająca prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na mocy art. 15h ust. 1 pkt. 2 Ustawy COVID-19. W obu przypadkach przed wydaniem decyzji przedłużającej prawo do świadczenia Organ potwierdził, że osoba wymagająca opieki nie posiada aktualnego orzeczenia o niepełnosprawności poprzez dokonanie stosownej weryfikacji w EKSMOoN. W pozostałych 3⁵² przypadkach przedłużając prawo do świadczenia na podstawie przepisów ustawy COVID-19 przed wydaniem decyzji, Organ nie dokonał stosownej weryfikacji. Należy zauważyć, że w sytuacji przedłużenia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego z zastosowaniem przepisów specustawy zasadnym jest sprawdzenie w systemie EKSMOoN czy faktycznie nie zostało wydane nowe orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności. W 1⁵³ sprawie zostało wydane nowe orzeczenie, lecz z uwagi na to, że wnioskodawca złożył odwołanie do Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności prawo do świadczenia zostało przedłużone na podstawie specustawy. Następnie z uwagi na uzyskanie prawa do emerytury, Organ wydał decyzję uchylającą prawo do świadczenia pielęgnacyjnego i zaprzestał wypłaty świadczenia od dnia uzyskania prawa do emerytury. W tym przypadku Organ nie dopełnił obowiązku sprawdzenia czy Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wydał decyzję w sprawie z odwołania od decyzji pierwszej instancji, co jest niezbędne w celu ustalenia do kiedy należało wypłacać świadczenie pielęgnacyjne na podstawie Ustawy COVID-19. W przedmiotowej sprawie Organ winien wszcząć postępowanie w sprawie ustalenia i zwrotu nienależnie pobranych świadczeń. W skontrolowanych postępowaniach wydano ogółem 3 decyzje uchylające prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. W 2⁵⁴ pozostałych przypadkach uchylenie nastąpiło

---

⁵¹ Sprawy Nr: SŚ-ŚR.423.xxx.2020 i Nr SŚ-ŚR.423.xxx.2020

⁵² Dotyczy decyzji Nr: 423/ xxx /2020 z xxx.2020 r.; 423/ xxx /2020 z xxx.2020 r., 423/73/2021 z xxx.2021 r.

⁵³ Sprawa Nr SŚ-ŚR.423.xxx.2020

⁵⁴ Decyzje Nr: 423/ xxx /2020 z xxx.2020 r.; 423/ xxx 2021 z xxx.2021 r.

na wnioski świadczeniobiorcy, przy czym w 1 przypadku z uwagi na zmianę miejsca zamieszkania. W powyższych sprawach, Organ niezwłocznie wydał decyzję uchylającą i zaprzestał wypłaty świadczenia.

Decyzje uchylające zostały wydane prawidłowo na podstawie art. 155 i art. 163 K.p.a. oraz stosownych przepisów art. 32 ustawy o świadczeniach rodzinnych. W okresie podlegającym kontroli Organ nie wydał decyzji o nienależnie pobranych świadczeniach i ich zwrocie w związku z uchyleniem świadczenia pielęgnacyjnego. W tych sprawach nie ustalono świadczeń nienależnie pobranych. Decyzję o umorzeniu postępowania wydano na podstawie art. 105 § 2 K.p.a. oraz art. 107 § 4 K.p.a. co było działaniem prawidłowym. W decyzjach odmawiających prawo do świadczenia w podstawie prawnej i uzasadnieniu powołano m.in. art. 17 Ustawy, podając odpowiednie uszczegółowione przepisy mające zastosowanie w indywidualnej sprawie.

Decyzje administracyjne doręczano stronom zgodnie z wymogami określonymi w art. 39 K.p.a. W aktach spraw znajdowały się dowody potwierdzające odbiór decyzji przez stronę lub inną osobę dorosłą ze wskazaniem daty doręczenia, stosownie do zapisu art. 46 §1 i §2 K.p.a. Fakt odbioru decyzji przez stronę lub inną osobę został potwierdzony podpisem wraz z datą na kopii decyzji lub na zwrotnym potwierdzeniu odbioru znajdującym się w aktach sprawy.

Analiza list wypłat i zrealizowanych przelewów wykazała, że przyznane decyzjami świadczenia pielęgnacyjne wypłacano po wydaniu decyzji administracyjnych i w okresach miesięcznych, o czym stanowi art. 26 ust. 1 Ustawy, oraz nie wypłacano podwyższonej kwoty bez uprzednio wydanej decyzji w sprawie zmiany wysokości świadczenia pielęgnacyjnego. Powyższe realizowano zgodnie z dyspozycją wnioskodawców, tj. przelewami bankowymi na wskazane we wnioskach rachunki bankowe. Kontrola list wypłat oraz Kart zrealizowanych wypłat osoby wykazała, że Powyższe realizowano zgodnie z dyspozycją wnioskodawców, tj. przelewami bankowymi na wskazane konta bankowe oraz w 1 sprawie w kasie Ośrodka.

W 17 skontrolowanych postępowaniach, w okresie kontrolowanym Organ wypłacał przyznane świadczenie pielęgnacyjne. W 5 przypadkach jednostka kontrolowana występowała do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (dalej ZUS) w sprawie ustalenia okresu niezbędnego do uzyskania 20-letniego dla kobiety i 25-letniego dla mężczyzny okresu ubezpieczenia emerytalnego i rentowego (składkowego i nieskładkowego), oraz w 3 przypadkach do Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (dalej KRUS). W 7 sprawach nie wystąpiono do ZUS w celu ustalenia niezbędnego okresu ubezpieczenia. Kierownik Sekcji Świadczeń złożyła pisemne wyjaśnienia, z których wynika, że Organ nie występował do ZUS o ustalenie okresów składkowych i nieskładkowych w przypadku młodych osób cyt. „u których ewidentnie było

widać że nie mają 20 lat pracy”. W rezultacie w kontrolowanym okresie Organ opłacał składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za 11⁵⁵ osób, w tym za 10 osób na podstawie art. 6 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1009) oraz za 1 osobę na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2022 r., poz. 933). Jednostka kontrolowana nie opłaca ww. składki za 2 osoby, gdyż świadczeniobiorcy posiadają wymagany okres ubezpieczenia emerytalno-rentowego, co wynika z informacji uzyskanej z ZUS. Ośrodek opłaca składkę na ubezpieczenie zdrowotne za 9⁵⁶ osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne, ponieważ osoby te nie podlegały obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. W 1⁵⁷ przypadku Organ wystąpił z wnioskiem do KRUS w sprawie o ustalenie okresów składkowych. Do dnia rozpoczęcia kontroli nie uzyskano odpowiedzi w sprawie. Ustalono, że wnioskodawca został zgłoszony do objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym w ZUS od dnia 24 października 2022. W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono następujące uchybienia i nieprawidłowości:

1. Nie dopełniono należytej staranności przy przyjmowaniu wniosków, co skutkowało pozostawieniem w 5 wnioskach błędów, nieparafowanych poprawek i skreśleń.
2. W 3 postępowaniach przed wydaniem rozstrzygnięcia nie dokonano niezbędnych weryfikacji w dostępnych systemach informatycznych.
3. W 3 przypadkach przyznano prawo do świadczenia pielęgnacyjnego niezgodnie z art. 24 ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
4. W 7 decyzjach przedłużających prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na mocy przepisów specustawy nie zawarto pouczenia o obowiązku poinformowania Organu o wydaniu nowego orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności oraz o skutkach niedopełnienia tego obowiązku.
5. W 1 przypadku przyznano prawo do świadczenia pielęgnacyjnego pomimo niespełnienia warunku wynikającego z art. 17 ust. 1 pkt. 4 Ustawy, co skutkowało wypłaceniem świadczeń na kwotę 36 958 zł (trzydzieści sześć tysięcy dziewięćset pięćdziesiąt osiem złotych), która stanowi dotację pobraną w nadmiernej wysokości.
6. W 1 sprawie nie dopełniono obowiązku wynikającego z art. 23b ust. 1 pkt 5 Ustawy i przy ustaleniu, czy osoba wymagająca opieki posiada orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, oparto się jedynie na treści dołączonego do wniosku Wyroku Sądu

---

⁵⁵ Dotyczy 13 skontrolowanych postępowań.

⁵⁶ Dotyczy 11 postępowań.

⁵⁷ Sprawa Nr SŚ-ŚR.423.xxx.2022 z xxx.2022 r.

Okręgowego w sprawie zmiany zaskarżonej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dotyczącej dodatku pielęgnacyjnego.

7. W 1 postępowaniu wydano decyzję na podstawie art. 162 K.p.a. w związku z art. 32 ust. 2 Ustawy, w której wygaszono decyzję o przyznaniu prawa do świadczenia pielęgnacyjnego. W tym przypadku należało wydać decyzję uchylającą na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
8. W podstawie prawnej 1 decyzji przywołano błędny publikator ustawy K.p.a.
9. W podstawie prawnej 1 decyzji przytoczono publikator niemającej zastosowania w sprawie ustawy z dnia 26 stycznia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców paliw gazowych w związku z sytuacją na rynku gazu.
10. W podstawie prawnej 1 decyzji przyznającej świadczenie przytoczono niemające zastosowania w sprawie Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481).
11. W rozstrzygnięciu 2 decyzji przyznających świadczenie na czas nieokreślony zawarto zapisy o przyznaniu świadczenia odpowiednio: „do bezterminowo” oraz „na stałe” zamiast „na czas nieokreślony”, stosownie do terminologii wyrażonej w przepisie art. 24 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
12. W pouczeniu decyzji przyznających świadczenie zawarto treść art. 25 i art. 30 Ustawy, bez wskazania artykułu, którego dotyczy.
13. W decyzjach zmieniających nie zawarto pouczenia o obowiązku niezwłocznego powiadomienia organu o wystąpieniu zmian w sytuacji rodzinnej i dochodowej mających wpływ na prawo do świadczenia, a także, że nienależnie pobrane świadczenia podlegają zwrotowi, w myśl art. 25 oraz art. 30 Ustawy.
14. W 3 przypadkach przed wydaniem decyzji przedłużającej prawo do świadczenia na mocy przepisów Ustawy COVID-19 nie dokonano weryfikacji w systemie EKSMOoN.
15. W 1 przypadku przed wydaniem decyzji uchylającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z uwagi na ustalenie prawa do emerytury dla świadczeniobiorcy, nie dopełniono obowiązku sprawdzenia, czy Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wydał decyzję w sprawie z odwołania od decyzji pierwszej instancji w celu ustalenia, do kiedy przysługuje świadczenie pielęgnacyjne na podstawie

przepisów Ustawy COVID-19, oraz nie wszczęto postępowania o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń.

16. W 2 sprawach nie dopełniono obowiązku wszczęcia postępowania o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń, a co za tym idzie wydania decyzji o nienależnie pobranych świadczeniach i ich zwrocie.

17. W 7 przypadkach zaniechano obowiązku wystąpienia do ZUS z wnioskiem o ustalenie okresu niezbędnego do uzyskania 20-letniego dla kobiety i 25-letniego dla mężczyzny okresu ubezpieczenia emerytalnego i rentowego.

Za stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialność ponosi Pani Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nadarzynie oraz pracownicy realizujący zadania z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuje Panią Dyrektor do:

1. Przyjmowania prawidłowo i kompletnie wypełnionych wniosków o ustalenie prawa do świadczeń, a w przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku, wzywania wnioskodawców na podstawie art. 24a ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych do poprawienia złożonego wniosku pod rygorem pozostawienia go bez rozpatrzenia, w tym w sytuacji stwierdzenia skreśleń i poprawek zobowiązywania wnioskodawców do prawidłowego ich parafowania.
2. Każdorazowo przed wydaniem rozstrzygnięcia dokonywania niezbędnych weryfikacji w dostępnych systemach informatycznych, w tym dokonywania weryfikacji w systemie EKSMOoN na podstawie art. 23b ust. 1 pkt 5 Ustawy każdorazowo przed wydaniem decyzji ws. prawa do świadczenia oraz przed wydaniem decyzji przedłużającej prawo do świadczenia na mocy przepisów Ustawy COVID-19.
3. Ustalania okresów przysługiwania świadczenia zgodnie z art. 24 ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
4. W sprawach, w których orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wydano na stałe przyznawania prawa do świadczenia zgodnie z terminologią wyrażoną w art. 24 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych, tj. na „czas nieokreślony”.
5. Podjęcia działań w celu stwierdzenia nieważności decyzji Nr 423/ xxx /2021 z xxx.2021 r., wydanej bez podstawy prawnej.
6. Wydawania decyzji administracyjnych z większą starannością i rzetelnością, w szczególności:

- zamieszczania prawidłowych publikatorów aktów prawnych, przywoływania właściwych przepisów prawa oraz wyłącznie tych aktów prawnych i przepisów, które mają zastosowanie w przedmiotowej sprawie,
  - w decyzjach zmieniających zawierania pouczenia o obowiązku niezwłocznego powiadomienia organu o wystąpieniu zmian w sytuacji rodzinnej i dochodowej mających wpływ na prawo do świadczenia, a także, że nienależnie pobrane świadczenia podlegają zwrotowi, wraz ze wskazaniem art. 25 oraz art. 30 Ustawy,
  - w decyzjach uchylających przywoływania stosownych przepisów ustawy K.p.a. oraz art. 32 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
7. Podjęcia działań w sprawie Nr SŚ-ŚR.423.xxx.2020 w celu ustalenia okresu przysługiwania świadczenia pielęgnacyjnego, do którego prawo zostało przedłużone na podstawie specustawy, tj. zweryfikowania, czy na dzień wydania decyzji uchylającej prawo do świadczenia w związku z uzyskaniem prawa do emerytury, nie zostało wydane przez Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności orzeczenie o niepełnosprawności. W sytuacji stwierdzenia wydania orzeczenia, podjęcia działań w celu ewentualnego ustalenia i zwrotu nienależnie pobranych świadczeń.
  8. Wszczęcia postępowania oraz wydania decyzji o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń w zakresie świadczeń pielęgnacyjnych wypłaconych na podstawie decyzji Nr 423/ xxx /2021 z xxx 2021 r. za październik 2021 r., listopad 2021 r. i grudzień 2021 r. oraz na podstawie decyzji Nr 423/ xxx /2020 z xxx 2020 r. za maj 2020 r., czerwiec 2020 r. oraz lipiec 2020 r.
  9. Występowania do właściwych organów emerytalno-rentowych z wnioskami o ustalenie okresu ubezpieczenia emerytalnego i rentowego dla wszystkich świadczeniobiorców.

Rekomenduje się, aby w podstawie prawnej decyzji zmieniających kwotę świadczenia pielęgnacyjnego obowiązującą w danym roku kalendarzowym przywoływać dokładną podstawę prawną, tj. art. 17 ust. 3d ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz Obwieszczenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie obowiązującej w danym roku kalendarzowym kwoty świadczenia pielęgnacyjnego, wraz ze wskazaniem miejsca jego publikacji. Ponadto zasadnym jest, aby w decyzjach przedłużających prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na mocy przepisów specustawy zawierać pouczenie o obowiązku poinformowania Organu o wydaniu nowego orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności oraz o skutkach niedopełnienia tego obowiązku.

Pouczenie

Informuję, że na podstawie art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze. Jednocześnie zobowiązuję Panią do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Anna Karpińska
**Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki
Społecznej**

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:

Pan xxx xxx

Wójt Gminy Nadarzyn